

РЕШЕНИЕ

№ 155

гр. Пазарджик, 18.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
публично заседание на шестнадесети септември, през две хиляди двадесет и
първа година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Мариана Ил. Димитрова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Мариана Ил. Димитрова Въззивно
гражданско дело № 20215200500418 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Обжалва се Решение № 260054 постановено на 26.03.2021г. по гр.дело № 711/2020г. по
описа на Панагюрския районен съд, с което на основание чл. 30, ал. 3 ЗС Г. ИЛ. Р. ,с
ЕГН***** от гр.П.,ул.“Т.Б.“№13е осъден да заплати на Б.В. Р. с ЕГН ***** , с
адрес за призоваване : гр.П., пл. С.“№3, ет.4,офис 18 сумата в размер на 267,01 лв. – доходи
получени от ответника от наем за стопанските от 2016/2017 г. до 2019/2020 г. за съсобствени
между страните имоти: имот № 614012, представляващ нива от 9,295 дка, осма категория,
местността „Калината“, имот № 108306, представляващ нива от 3,850 дка, трета категория,
местността „Калината“, имот № 207009, представляващ нива от 7,500 дка, пета категория,
местността „Крушака“, имот № 430013, представляващ нива от 10,200 дка. трета категория,
местността „Полето“, имот № 232002, представляващ нива от 11,600 дка, пета категория,
местността „Крушака“, за имот № 437045, представляващ нива от 5,400 дка, трета категория,
местността „Полето“ и за имот № 437006, представляващ нива от 4,100 дка, трета категория,
местността „Полето“, имот № 117381, представляващ нива от 7,211 дка, пета категория,
местността „Цареви сливи“, имот № 445021, представляващ нива от 3,3 дка, десета
категория, местността „Старите лозя“, всички в землището на гр. П., като искът над
уважения размер от 267,01 лв. до претендирания от 272,92 лв е отхвърлен като
неоснователен. Присъдени са съдебно-деловодни разноски.

Въззивникът -ответник в първоинстанционното производство с въззивната си жалба,излага твърдения за неправилност на решението.На първо място посочва, че по отношение на приетото по делото Завещание оставено от Г.И. Р. роден на 18.01.1892 г., починал на 14.08.1977 г. не следва да се прилага посоченото в мотивите на обжалваното Решение - Тълкувателно решение №1 от 19.05.2004 г. по тълк. дело №1/2004 г. на ВКС, че разпоредбата на чл.90а ЗН не намира приложение по отношение на частните завещателни разпореждания, какъвто е и настоящия казус,тъй като с конкретното завещание Г.И. Р. се е разпоредил с цялото си имущество в полза на племенника си Г. ИЛ. Р., което е имал и го е изброил, като е посочил от къде има това имущество. Г.И. Р. не е притежавал други земеделски земи, тъй като не са възстановени на негово име такива, които биха били предмет и на настоящото дело за получаване на ползи от тях от страна на ищеца. Също така Г.И. Р. не е оставил никакво друго наследство и то не е било предмет на делба от страна на лицата посочени в приетото удостоверение за наследници по делото, така както съдът е приел, че неговия дял се дели от неговите наследници. В конкретния случай Г.И. Р. е завещал цялото си имущество в полза на племенника си ответника по делото Г. ИЛ. Р.. Завещателят Г.И. Р. е притежавал частта от тези земеделски имоти още преди да бъдат те одържавени, тъй като баща му И./И.Г. Р. е починал на 29.12.1923 г., а майка му М.И. Р.а, умира на 04.10.1940 г. Съгласно Решение № 4 от 27.11.1996 г. на КС на РБ по конст. д. № 32/95 г., с което се обявява за противоконституционна разпоредбата на чл. 90а от Закона за наследството в частта, в която е предвидено, че завещание, съставено след включване в трудовокооперативни земеделски стопанства или други образувани въз основа на тях селскостопански организации на имоти на кооператори, собствеността върху които се възстановява по чл. 10, ал. 1 ЗСПЗЗ, няма действие за тези имоти. Въззивникът твърди,че земеделските имоти обективирани в завещанието са били в патримониума на завещателя Г.И. Р. и към момента на неговата смърт 1977 г. /собствениците никога не са губили в цялост своето право на собственост и че със закона то се възстановява в пълноценния му вид, а не се придобива отново/, следователно ответника е придобил по силата на завещанието частта на завещателя Г.И. Р. от земеделските имоти. Въззивникът посочва,че Тълкувателно решение №1 от 19.05.2004 г. по тълк. дело №1/2004 г. на ВКС, съобразно което разпоредбата на чл.90а ЗН не намира приложение по отношение на частните завещателни разпореждания, би се приложила, ако ответника беше завещал частта от имотите завещана от чичо му Г.И. Р. и починаше преди да бъде приключено производството по възстановяването на тези имоти, съгласно тълкувателното решение, завещанието на ответника не би произвело действие, защото той не би имал тези имоти в патримониума си, за разлика от чичо си - завещателя. Но ако ответника беше завещал частта си от тези земеделски имоти, която е наследил от баща си, при същата хипотеза: че почине преди да е приключил реституционния процес, то за тази част завещанието би произвело действие, защото тя е била негова още на 02.06. 1944 г. когато почива баща му И. И.в Р..Това, че ищеца приема завещанието личи от исковата молба в която е посочена квотата на ищеца Б. Д. Р. в размер на 17/189 идеални части, изчислена с прилагане на завещанието. В случая в отговора на исковата молба неправилно са изчислени квотите за ищеца и ответника, тъй

като дела на А.З. не е правилно разпределен. Въззивникът посочва: Съгласно приложеното удостоверение за наследници - И./И.Г. Р. роден на 01.01.1862 г., починал на 29.12.1923 г. към датата на смъртта си е оставил за наследници, които наследяват непокритите земеделски имоти съгласно чл.21, ал.3, частта на низходящите от мъжки пол е два пъти по-голяма от частта на низходящите от женски пол, като частта на преживелия съпруг съгласно чл.38 е същата, като на децата от мъжки пол по приложимия към момента Закон за наследството от 1890 г. Т.е : Съпруга - М.И. Р.а с квота $\frac{2}{11}$ идеални части; Син - Г.И. Р. с квота $\frac{2}{11}$ идеални части; Син - И. И.в Р. с квота $\frac{2}{11}$ идеални части; Син - Д.И. Р. с квота $\frac{2}{11}$ идеални части; Дъщеря - А. И.ва З. с квота $\frac{1}{11}$ идеална част; Дъщеря - Д. И.ва К. с квота $\frac{1}{11}$ идеална част; Дъщеря - М.И. Т. с квота $\frac{1}{11}$ идеална част. Съпругата - М.И. Р.а, умира на 04.10.1940 г. и нейната квота от $\frac{2}{11}$ идеални части се разпределя, като децата от мъжки пол получават два пъти по-голяма част от децата от женски пол, приложим е също Закон за наследството от 1890 г.: за синовете частта е $\frac{2}{9}$ от $\frac{2}{11} = \frac{4}{99}$ ид. части, за дъщерите частта е $\frac{1}{9}$ от $\frac{2}{11} = \frac{2}{99}$ ид. части. Дяла на дъщерята - А. И.ва З. $\frac{1}{11} + \frac{2}{99} = \frac{11}{99}$ ид.ч., се разделя на 7, т. е. на преживелите първи братовчеди на дъщеря и П.Л. Б. към дата на смъртта и 27.09.2005 г., съгласно чл.8, ал.4 от ЗИ.11/99 : $7 = \frac{1}{63}$ ид. ч. Дяла, който получава ищеца Б. Д. Р. е: Дела от баща му Д.И. Р. от $\frac{2}{11} + \frac{4}{99} = \frac{22}{99}$ ид. части се дели на 3 между децата му М. Р.а, И. Р. и Б.Р. $\frac{22}{99} : 3 = \frac{22}{297}$ ид.ч. От леля си А. И.ва З. - ищеца получава $\frac{1}{63}$ ид. ч. $\frac{22}{297} + \frac{1}{63} = \frac{17}{189}$ ид.ч./ - толкова колкото е посочено в исковата молба. Дяла за ответника Г. ИЛ. Р. е: от чичо си Г.И. Р. починал на 14.08.1977 г. по силата на саморъчно завещание обявено на 07.11.1991 г. приложено по делото получава неговия дял в размер на - $\frac{22}{99}$ ид. ч. от баща му И. И.в Р. дяла от $\frac{2}{11} + \frac{4}{99} = \frac{22}{99}$ ид. части се дели на 2 между ответника и брат му Я. Р. $\frac{22}{99} : 2 = \frac{22}{198}$ ид.ч.; От леля му А. И.ва З. ответника получава $\frac{1}{63}$ ид. ч. $\frac{22}{99} + \frac{22}{198} + \frac{1}{63} = \frac{66}{189}$ ид. ч. /приведени с еднакъв знаменател като частта на ищеца/. Предвид изложеното, квотата от съсобствеността на ответника надвишава 25% и му дава законното право да отдава под наем земеделски имоти посочени в двете решения на ПК-П. .Но ответника отдава под наем само част от тези имоти, като тази част не надвишава квотата, която имат ответника и брат му. Квотата на брат му Я. И. Р. е $\frac{24}{189}$ ид.ч. Дяла на ответника и този на брат му е: $\frac{66}{189} + \frac{24}{189} = \frac{90}{189}$ ид.ч. Следователно = $\frac{90}{189}$ ид. ч. от общите 126,11 дка/оставени в наследство по приложените Решения на ПК-П./ = 60,05 дка не надвишава квотата, която е отдал под наем за посочените стопански години в исковата молба, а именно: Общо отдадените под наем за 2016/2017 стопанска година са 59,156 дка; Общо отдадените под наем за 2017/2018 стопанска година са 61,356 дка; Общо отдадените под наем за 2018/2019 стопанска година са 21,261 дка; Общо отдадените под наем за 2019/2020 стопанска година са 64,19 дка. Ответникът не е ползвал изцяло или в по-голяма част, /т.е. отдал под наем/ съсобствените недвижими земеделски имоти, а само в рамките на квотата с брат му - $\frac{90}{189}$ ид.ч. от общите 126,11 дка, за да са ошетени останалите съсобственици, като на това основание следва да се отхвърли иска като неоснователен.

На следващо място въззивникът твърди, че съдът неправилно е изчислил сумата на получените от ответника наемни вноски за стопанските години от 2016 г. до 2020 г.,

периода, за който се претендират вземанията от ищеца, които са допуснати от съда като периодични вземания за стопански години с приетия доклад по делото. Съгласно приложените по делото платежни документи от наемателите и наемните договори въз основа, на които ищеца претендира суми по тях се установява следното: За стопанската 2016/2017 г. се претендират суми по 6 договора за наем, като се твърди, че ответника е получил 837,70 лева. Стопанската година обхваща времето от 1 октомври на текущата година до 1 октомври на следващата година. По приложените договори за наем са сключени за 1 стопанска година, като в някои от тях изрично е посочено и крайния срок за плащане на наемната цена за стопанската година. Най-дългия срок е 31 октомври на изтичащата стопанска година, а за другите договори крайния срок е 2 октомври. За стопанската 2016/2017 г., която изтича на 01.10.2017 г., ответника е получил наемни вноски съгласно приложените платежни документи от сключените договори за наем: С Н.К. - 316 лева; С И.В. - 57,75 лева; С Г.В. за 10,20 дека . 15 лева = 153 лева /Изключват се имотите на К. Р.а, които са отдадени под наем, в които няма дял ищеца/. $316 + 57,75 + 153 = 526,75$ лева за стопанската 2016/2017 г.

За стопанската 2017/2018 г. се претендират суми по 6 договора за наем, като се твърди, че ответника е получил 840,70 лева. За стопанската 2017/2018 г., която изтича на 01.10.2018 г., ответника е получил наемни вноски съгласно приложените платежни документи от сключените договори за наем: С Н.К. - 350 лева; С И.В. - 57,75 лева; С Г.В. за 10,20 дека . 15 лева = 153 лева /Изключват се имотите на К. Р.а, които са отдадени под наем, в които няма дял ищеца/. $350 + 57,75 + 153 = 560,75$ лева за стопанската 2017/2018 г.

За стопанската 2018/2019 г. се претендират суми по 3 договора за наем, като се твърди, че ответника е получил 285,75 лева. За стопанската 2018/2019 г., която изтича на 01.10.2019 г., ответника е получил наемни вноски съгласно приложените платежни документи от сключените договори за наем: С И.В. - 57,75 лева; С Г.В. за 10,20 дека . 15 лева = 153 лева /Изключват се имотите на К. Р.а, които са отдадени под наем, в които няма дял ищеца/. $57,75 + 153 = 210,75$ лева за стопанската 2018/2019 г. За стопанската 2017/2018 г. ищеца не претендира наемни вноски от договор за наем с Н.К. и „БИО ГЛАС“ ЕООД и такива договори не са представени по делото и не са сключвани от ответника за процесните земеделски имоти, но съдът е включил и получената сума от 350 лева от Н.К. през 2019 г. и 251,88 лева получена от „БИО ГЛАС“ ЕООД, които суми са получени на съвсем друго правно основание, но и същите не се претендират. За стопанската 2019/2020 г. се претендират суми по 6 договора за наем, като се твърди, че ответника е получил 1070,13 лева. За стопанската 2019/2020 г., която изтича на 01.10.2020 г., ответника е получил наемни вноски съгласно приложените платежни документи от сключените с Н.К. - 350 лева; С И.В. - 57,75 лева; С Г.В. общо е получил 287,88 лева за общо отдадените под наем 24,59 дека $287,88 \text{ лева} : 24,59 \text{ дека} = 11,70 \text{ лева за дека}$, като е само за 10,20 дека . $11,70 \text{ лева} = 119,34 \text{ лева}$ /Изключват се имотите на К. Р.а 14,38 дека, които са отдадени под наем, в които няма дял ищеца/. $350 + 57,75 + 119,34 = 527,09$ лева за стопанската 2019/2020 г. Или общата сума получена от ответника за стопанската 2016/2017 г. - 526,75 лева, 2017/2018 г. - 560,75 лева,

2018/2019 г. - 210,75 лева и 2019/2020 г. - 527,09 лева от наемни вноски за процесните земеделски имоти е: 526,75 лева + 560,75 лева + 210,75 лева + 527,09 лева = 1 825,34 лева. Въззивникът твърди, че неправилно съдът е приел петгодишната давност за погасяване на вземането, тъй като в конкретният казус приложимата давност е тригодишна. Искането е обжалваното решение да бъде отменено, а искът отхвърлен като неоснователен, евентуално, ако съдът счете, че ответника дължи суми за отдадените под наем имоти, въпреки че не надвишават квотата му, то съдът да приложи давност за вземането за стопанката 2016/2017 г. и приеме, че частта на ищеца от процесните земеделски имоти е 17/189 идеални части, а за ответника е 66/189 идеални части и получената сума от наемите от ответника през 2018 г., 2019 г. и 2020 г. е в общ размер на 1 298,59 лева, а частта на ищеца е на стойност 116,80 лева. Претендират се сторените в производството съдебно-деловодни разноси.

С отговора на въззивната жалба, въззиваемата страна излага съображения за неоснователност на жалбата. Посочва, че правилно първоинстанционният съд не е взел предвид собственоръчно завещание оставено от Г.И. Р., роден на 18.01.1892 г. и починал на 14.08.1977 г. Завещателят е починал на дата 14.08.1977 г., а, видно от представеното по първоинстанционното производство завещание, същото е открито на дата 07.11.1991 г. Процедурите по възстановяване на имотите, подробно описани в завещанието завършват с Решение № 1РПАН и Решение № 1ППАН, двете от дата 05.01.2000 г. Правилно съдът е приел, че собственоръчното завещание представлява частно завещателно разпореждане и предвид факта, че към момента на откриване на наследството, няма завършена административна процедура по възстановяване собствеността на конкретен земеделски имот с решение на Общинската служба по земеделие и гори (ПК), заветът е недействителен по общите правила на ЗН, и правилно съдът е определил наследствените квоти. Въззиваемата страна посочва, че въззивникът неправилно се позовава на тригодишната давност, тъй като същата е неприложима в конкретния казус. В случая задължението да се изплатят процесните суми не произтича от наемни правоотношения, а от чл. 90 и чл. 30, ал. 3 от ЗС, поради което изискуемостта на вземането между съсобственици за събрани доходи от обща вещ възниква от момента на събирането и на осн. чл. 110 от ЗЗД, се погасява по давност с изтичането на 5-годишен срок. Искането е решението като правилно да бъде потвърдено. Претендират се сторените в производството съдебно-деловодни разноси.

Съдът обсъди съображенията на страните и въз основа на събраните по делото доказателства намира за установено следното:

В исковата си молба против Г.И. Р. ищецът Б. Д. Р. твърди, че с ответника са наследници на И. Г. Р., на когото с Решение № 1ППАН и решение № 1 РПАН от 05.01.2020 г. на Общинска служба земеделие и гори са възстановени недвижими имоти в землището на гр. П.. Ответникът за стопанските 2016/2017; 2017/2018г; 2018/2019г; 2019/2020г., или общо за периода 2016-2019г. е сключвал договори за наем за част от възстановените земеделски земи, и се обогатил със сумата в размер на 3034,28 лв. и съобразно ид.ч. от правото на собственост притежавано от ищеца върху процесните имоти в размер на 17/189 части, то се

сочи, че ответникът му дължи заплащане на сума в размер на 272,92 лв. Формулира искане за осъждане на ответника да му заплати посочената сума.

С отговора на исковата молба ответникът оспорва предявения иск. Твърди, че искът е неоснователен, тъй като не е получил наемната цена, като се излага, че частта притежавана от ищеца е по-малка от 17/189 ид. части, тъй като със саморъчно завещание обявено на 07.11.1991 г. Г.И. Р. е завещал идеалните си части на ответника, поради което делът на ответника е в размер на 275/792 ид.ч., което надвишава 25 % и му дава право да отдава под наем наследствените имоти. Противопоставено е възражение за тригодишна погасителна давност. Та следващо място, посочва, че доколкото е извършил всички правни и фактически действия за възстановяване на процесните имоти, то ищецът няма морално и правно основание да предявява настоящ иск. Формулира искане искът като неоснователен да бъде отхвърлен.

С обжалваното решение първоинстанционният съд от фактическа и правна страна е приел следното:

Предявен е иск с правно основание чл. 30, ал. 3 ЗС.

С Решение № 1ППАН от 05.01.2000 г. на ОСЗ гр. П. се установява, че на наследниците на И. Г. Р. починал на 29.12.1923 г. е възстановено правото на собственост на 11 поземлени имота, а с Решение № 1 РПАН на ПК П. от 05.01.200 г. им е възстановено правото на собственост на 6 поземлени имота.

Въз основа на представеното по делото удостоверение за наследници, първоинстанционният съд е установил наследственото правоприемство и квотите в съсобствеността, както следва:

Страните по делото Б.Д. Р. и Г. ИЛ. Р. са наследници на общия им наследодател И. Р.. Общият наследодател И. Р. е починал на 29.12.1923 г. при действието на ЗН отм. 1949 г., съгласно чл. 21 от посочения закон когато низходящите са от женски и мъжки пол, децата от мъжки пол наследяват два пъти по-голяма част от децата от женски пол, като съпругата наследява част равна на децата от мъжки пол - арг. чл. 38 ЗН отм. 1949 г., като се вземе предвид, че всички процесни имоти са непокрити селскостопански имоти, за който факт не се спори между страните. Ето защо следва да се приеме, че след смъртта на И. Р., М. Р. а - съпруга, Г.Р.- син, И. Р.-син и Д. Р.-син са наследили по 2/11 ид.ч., а А. З. - дъщеря, Д. К. - дъщеря, М. Т. - дъщеря по 1/11 ид.ч. След смъртта на М. Р. а през 1940 г., когато отново намира приложени ЗН отм. нейната 2/11 ид.ч. е наследена от низходящите съобразно чл. 21 ЗН (отм.), като децата от мъжки пол са наследили два пъти по-голяма част от децата от женски пол. Ето защо Г.Р.- син, И. Р.-син и Д. Р.-син са наследили по 22/99 ид.ч. (2/11 + 4/99 ид.ч.), А. З. - дъщеря, Д. К. - дъщеря, М. Т. - дъщеря по 11/99 ид.ч. (1/11 ид.ч. + 2/99 ид.ч.). Г.И. Р. - син е починал 1977г. при действието на действащия ЗН за наследството, като не е оставил низходящи или възходящи, поради което съобразно чл. 8, ал. 1 ЗН притежаваната от

него 22/99 ид.ч. е наследена от братята и сестрите му по равно. Доколкото И. Р. -негов брат е починал преди него 1944 г., съобразно разпоредбата на чл. 10, ал. 2 ЗН същият е заместен по право от децата си Г.Р. -син и Я. Р. - син починал 2013 г. оставил за наследник Т. Р.а дъщеря и Р. Р.а- съпруга. След смъртта на Г.Р.а, общо Г.Р. и Я. Р. - синове на И. Р. (брат) и Д. Р.- брат, А. З. - сестра, Д. К. - сестра и М. Т. - сестра са наследили по 1/5 ид.ч. от притежаваната от Г.Р. част или всеки по 22/495 ид.ч. Ето защо А. З., Д. К. и М. Т. са притежавали по 77/495 ид.ч. (11/99 + 22/495), а Д. Р. - 132/595 ид.ч. (22/99 + 22/495), като 132/495 ид.ч. е притежавана общо от Г.Р. и Я. Р.. А. З. е починала 1983 г., като е оставила за наследници двете си деца П. Б. и И. З., след смъртта на И. З. през 1996 г. неговата ид.ч. е наследена от сестра му - П. Б., доколкото не е оставил низходящи, съпруга или възходящи. П. е починала през 2005 г. като също не е оставила за наследници низходящи, възходящи, съпруг или братя и сестри, поради което притежаваната от нея 77/495 ид.ч. е наследена от първите ѝ братовчеди (арг. чл. 8, ал. 4 ЗН), които са я преживяли към 2005 г., а именно: Г.Р. и Я. Р. деца на И. Р., ЛИ. К., Н.У. - деца на Д. К., М. Р.а и Б.Р. - деца на Д. Р. (третият син И. Р. е починал преди братовчедка си П., поради което не получава наследствен дял) и А.С. - дъщеря на М. Т., като всеки от тях получава 11/495 ид.ч. (1/7 от 77/495 ид.ч.).Ето защо наследниците на И. Р. - Г. Р. притежава 77/495 ид.ч. (1/2 от 132/495 ид.ч. - частта на баща му И. Р. разделена между него и брат му Я. Р. + 11/495 ид.ч. - получени от братовчедка му П. Б.), Т. Р.а и Р. Р.а- наследници на брат му Я. Р.) също притежават общо 77/495 ид.ч. Н.У. дъщеря на Д. К. след смъртта на сестра си ЛИ. К. е притежавала - 99/495 ид.ч., който са се поделили на 3 части С.У. - съпруг - 33/495ид.ч., Д.Г. дъщеря - 33/495 ид.ч. и И.У. - 33/495 ид.ч. Притежаваната от Д. Р. 132/495 ид.ч. е разделена на три между децата му М. Р.а, И. Р. и Б.Р., като всеки е получил 44/495 ид.ч. Гто защо Г.Г. (син на М. Р.а) притежава - 55/495 ид.ч. (44/495 + 11/496 от П.), М. К. и Н.Г. (дъщери на И. Р., починал преди братовчедка си П.) общо общо 44/495 ид.ч. или всяка по 22/495 ид.ч., Б.Р.- 55/495 ид.ч. (44/495 от баща му + 11/496 от П.). А.С. (дъщеря на М. Т. е притежавала 88/495 ид.ч. (77/495 от майка ѝ и 11/495 от П.), като след смъртта на А.С., същите са станали собственост по равно на С.С.- съпруг и Ж.С.- дъщеря, като всеки от тях има по 44/495 ид.ч. Предвид изложеното следва да се приеме, че ищецът Б. Д.в Р. притежава 55/495 ид.ч., а ответникът Г. ИЛ. Р. - 77/495 ид.ч. от правото на собственост върху процесиите имоти.

Настоящият състав на въззивната инстанция ,приема ,че въведеното с въззивната жалба възражение за неправилно изчисление на квотите на страните от първоинстанционният съд за неоснователно. Неоснователно е твърдението,че дела на А.З. е неправилно разпределен. При определяне на квотите страните ,съдът е обосновал изводите си съгласно закона на наследството от 1949г., при действието на който е открито наследството на И. Р.,починал на 29.12.1923г.,съобразно който при наследяване по закон наследственото имущество преминава в полза на лицата, указани като наследници в същия закон. Това са преживелият съпруг и лицата, които се намират в определена родствена връзка с наследодателя.

Прието по делото е завещание на Г.И. Р..Обсъждайки завещанието първоинстанционният съд от правна страна е установил следното: Видно от текста на завещанието волята на

завещателя не е била да завещае цялото си имущество, а конкретни права/имоти от него. Това се установява от използваните в завещанието изрази “недвижими имоти описани по-долу, които имам по наследство от баща ми И. Г.Р. и съпругата му“, начинът на посочване на имотите - „завещаният имот е полски-непокрит, включен в блоковете на ТКЗЗ, ДСЗ и.....“. Съдът е приел, че от така употребените изрази следва да се направи извода, че завещателят не е имал намерение да завещае цялото си движимо и недвижимо имущество, а само имотите оставени от баща му като наследство и то полски и непокрити, които са конкретно изброени в съставеното завещание. Доколкото процесното завещание придава на облагодетелстваното лице качеството на заветник, а не на наследник приложение намира разпоредбата на чл. 16, ал. 2 ЗН и чл. 19, ал. 1 ЗН (като наследството е открито 1977 г.).

На следващо място, от събраните по делото доказателства съдът е установил, че към момента на откриване на наследството процесните имоти не са били в патримониума на завещателя. Това се установява както от посоченото в завещателното разпореждане (имоти включени в ТКЗЗ и ДЗС), така и от представените по делото решения на ОСЗ и ПК, с които е възстановено правото на собственост върху имотите, която процедура е завършила едва 2000 г.

Първоинстанционният съд е приел, че съгласно трайната установена практика обективизирана в мотивите на т.3 на Тълкувателно решение № 1 от 19.05.2004 г. по тълкувателно дело № 1/2004 г. на ОСГК, ВКС разпоредбата на чл. 90а ЗН не намира приложение по отношение на частните завещателни разпореждания. В тълкувателното решение е посочено, че с частните завещателни разпореждания □ чл. 16, ал. 2 ЗН, наследодателят се разпорежда с определено, точно индивидуализирано имущество в полза на друго лице за времето след смъртта си и му придава качеството на заветник. По силата на завета лицето □ бенефициер става собственик на конкретното имущество след смъртта на завещателя, тъй като заветът има пряк транслативен ефект, но само и доколкото завещаната вещ се намира в патримониума на завещателя □ по арг. на чл. 19, ал. 1 ЗН. След като основанието да се зачете частното завещателно разпореждане е наличието на вещта в патримониума на завещателя към момента на откриване на наследството, то ако към този момент няма завършена административна процедура по възстановяване собствеността на конкретен земеделски имот с решение на Общинската служба по земеделие и гори (ПК), заветът е недействителен по общите правила на ЗН. Реституираните по ЗСПЗЗ земеделски земи съставляват новооткрито наследство според законовата дефиниция на чл. 91а ЗН и като имущество се приобщават към имуществото на наследодателя след неговата смърт. Заветникът не е наследник, а кредитор на наследството и няма качеството на правоимащо лице по см. на чл. 10, ал. 1 ЗСПЗЗ. Подчинени на общия режим за действителност на завета, частните завещателни разпореждания и претендираните права на заветниците не попадат в приложното поле на чл. 90а ЗН.

Ето защо доколкото имуществото предмет на завета не се е намирало в патримониума на завещателя в момента на откриване на наследството, то завещанието не е произвело своето

действие и ид.ч. притежавана от Г.Р. е наследена от неговите братя и сестри по равно.

Правните изводи на първоинстанционният съд изцяло се споделят от настоящият състав на въззивната инстанция.

По смисъла на разпоредбата на чл.90а от ЗН щом завещанието е съставено след внасяне на земите в ТКЗС и при възстановяване на собствеността върху тях завещателят вече е бил починал, както е в настоящата хипотеза, завещателното разпореждане по отношение на тези имоти не се зачита /в тази насока мотивите към т.3 от Тълкувателно решение №1/19.05.2004 г. по гр.д.№1/2004 г. на ОСГК на ВКС/. Но тази ограничителна норма /чл.90а от ЗН/ в частта ѝ относно завещанието е имала временно действие. Същата е обявена за противоконституционна в частта, касаеща завещанието, с решение №4/27.02.1996 г. на КС на РБ, обнародвано в ДВ, бр.21/12.03.1996 г. и влязло в сила на 16.03.1996 г. Правните последици на прогласената противоконституционност на даден закон са уредени с разпоредбата на чл.151 ал.2 и 3 от Конституцията на РБ в смисъл, че противоречащата на основния закон норма се обезсилва. На предвиденото действие на решенията на КС за в бъдеще се е базирало становището, че по отношение на заварените спорни правоотношения за открити наследства до 16.03.1996 г. нормата на чл.90а от ЗН намира приложение във всички хипотези. Това становище обаче не е възприето от съдебната практика, а е възприето второто съществуващо становище, че ако съдебният спор за зачитане правата по завещание на земеделски земи, чиято собственост се възстановява по ЗСПЗЗ, но е съставено след одържавяването и включването в ТКЗС, не е приключил с влязло в сила решение към датата на влизане в сила на цитираното решение на КС на РБ, разпоредбата на чл.90а от ЗН не следва да намери приложение, като се зачете действието на обявената противоконституционност на закона. С постановките на т.3 от Тълкувателно решение №1/19.05.2004 г. по гр.д.№1/2004 г. на ОСГК на ВКС е прието, че от момента на влизане в сила на решението на КС /16.03.1996 г./ нормата на чл.90а от ЗН не може да се прилага към онези спорове, които съществуват, но не са заявени пред съда, или ще възникнат в бъдеще. Следователно ако съдебният спор относно валидността на завещанието е висящ към датата на влизане на горното решение в сила или е възникнал след това, нормата на чл.90а от ЗН относно завещанията не следва да се прилага. Гражданският съд е задължен да съобрази решението си с правните последици на конституционното решение. Нормата на чл.90а от ЗН е намерила приложение само в рамките на приключилите с влязло в сила решение съдебни спорове до датата на влизане в сила на решението на КС-16.03.1996 г. Съдебните решения по висящите производства към и след тази дата следва да бъдат подчинени на общото правило в полза на наследяващия и обявената противоконституционност на чл.90а от ЗН, като действието на универсалните завещателни разпореждания следва да бъде зачетено. Но, всичко изложено дотук касае универсалните завещателни разпореждания.

Както правилно първоинстанционният съд е приел, нормата на чл.90 а от ЗН има предвид универсално завещание, а не завет, както е в конкретния казус, поради което изложените във

въззивната жалба възражения са изцяло несъстоятелни.

Квотите в съсобствеността са правилно определени от първоинстанционния съд е предвид данните по делото за получената от ответника сума от отдадените под наем имоти, общо в размер на 2 403,13 лева, правилно е изчислена и полагащата се част за ищеца съобразно квотата му, а именно сумата в размер на 267,01 лева.

Изцяло неоснователно е възражението на въззивника за погасяване по давност на правото на ищеца да предяви иск за заплащане на процесните суми на основание чл.30, ал.3 ЗС, тъй като давностния срок за това вземане е общия петгодишен срок, тъй като се основава на принципа за забраната за неоснователно обогатяване. Настоящият състав на въззивната инстанция изцяло споделя изложените съображения в този смисъл от първоинстанционния съд.

Неоснователно е възражението на въззивника, че същият не е отдавал недвижими имоти, които са в по-голяма част от притежаваната от него идеална част. Това е така, тъй като всеки от съсобствениците има право да получи размера на гражданските плодове съобразно притежаваната от него ид.ч. по отношение на всяко вземане/всеки имот, тъй като всеки от съсобствениците притежава ид.ч. от правото на собственост върху всеки един от имотите, а не на реална част от определени имоти. Договорът за наем представлява сделка на управление, като когато съсобственикът отдавайки възмездно ползването другиму за всеки друг съсобственик възниква право да иска от него получаване на припадащата му се част от тези доходи.

По изложените съображения, решението като правилно следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора в полза на въззиваемата страна следва да се присъдят сторените в настоящото производство съдебни разноски в размер на 300 лева.

Воден от горните мотиви, Пазарджишкият Окръжният

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260054 постановено на 26.03.2021г. по гр.дело № 711/2020г. по описа на Панагюрския районен съд.

ОСЪЖДА Г. ИЛ. Р. ,с ЕГН***** от гр.П.,ул.“Т.Б.“№13 да заплати на Б.В. Р. с ЕГН *****, с адрес за призоваване : гр.П., пл. С.“№3, ет.4,офис 18 сумата в размер на 300,00 / триста/лева -представляваща сторени съдебно-деловодни разноски във въззивното производство.

На основание чл.280 ал.3 т.2 от ГПК въззивното решение не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____